1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8746
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 46. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 13-го БЕРЕЗНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, MARCH 13, 1973 No. 46. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Понеділок, 12 березня 1973

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ ВИТРАТИЛИ у фіскальному 1971-72 році на військову й економічну допомогу різним країнам світу 11,3 мільярди долярів.

НАПЕРЕДОДНІ 200-РІЧЧЯ ЗСА У 1976 РОЦІ у Вашинґтоні будуть випущені нові грошові знаки, вартости в 1 долар та в 50 центів. Одна сторона сучасних грошей змінена не буде, а на другій буде відрукований інший малюнок, на який тепер проголошено конкурс. Про вислідм конкурсу повідомить згодом секретар скарбу.

АСТРОНОМИ Й АСТРОФІЗИКИ З ЛЯБОРАТОРІЇ в Пасадені, Каліфорнія, майже точно визначили, що славнозвісні кільця довкола далекої пляети Сатурну не складаються з пороху, а є частинами з маси Сатурну, які у вигляді великих брил майже злилися в одну масу. Виміри й досліди були проведені з допомогою модерного радару. Плянета Сатурн — єдина з усіх у сонящній системі, яка має кільця.

НОРТИ І ОСОБЛИВО ВАНТАЖНІ ПОЇЗДИ на середньому заході ЗСА працюють на повну потужність, перевозячи зерно, яке йде на експорт до СССР, а також до своїх млинів та для безпосередніх потреб населення в ЗСА. Адміністрація президента Р. Ніксона розглядає великий продаж зерна за кордон, як засіб для зменшення ціни на харчові продукти і нагоду для збільшення посівної площі в ЗСА, що приведе до зменшення високих федеральних видатків на допомогу сільському господарству. Хоча транспорт працює повною парою, залізниці заледве встигнуть перевезти маси зерна перед тим, як надійде зерно з нового врожаю.

В УРЯДОВИХ КОЛАХ У ВАШИНҐТОНІ говорять про можливість стислої державної контролі цін на сільсько - господарські продукти. Далі підвищуються ціни на найбільш основні харчі, і це викликає занепокоєння як серед населення, так і в Адміністрації президента Р. Ніксона та можливо призведе до гострої контролі. В урядових колах є побоювання, що підвищення цін на харчі не дозволить зберегти підвишку платень не вище як на 5,5 відс., проти чого вже протестує світ праці.

ЛОНДОНСЬКА ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА на летовищі 10-ох ірляндців, як запідозрілих у виконанні атентатів у Лондоні в минулому тижні, в яких один чоловік згинув та коло 200 було ранених. Ірляндські католицькі екстремісти признаються до виконання тих атентатів, стверджуючи, що з 18-тичленної групи, яка була вислана до Лондону у тій терористичній місії, 8 вернулося безпечно, а 10-ох англійська поліція арештувала.

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ РІШИЛИ створити спеціяльну поліційну групу для поборювання тероризму. Покищо у тій законспірованій поліційній групі працюють 140 молодих мужчин і жінок, які інфільтрують ліві анархістичні організації, які мають зв'язки з арабськими терористами.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗВІЛЬНИВ американського громадянина Джона Довні, який перебував у китайській в'язниці від 1952 року, і звільнить двох інших американських в'язнів у цьому тижні. Це були одинокі американці, в'язнені ще китайськими комуністами. Джона Довні звільнено перед плянованим терміном на просьбу, з якою президент Ніксон звернувся до Чжоу Ень-лая з уваги на важку недугу матери в'язненого.

ПРАВОСЛАВНІ ЄПИСКОПИ НА КІПРІ ПРОГОЛОСИЛИ своє рішення „розвінчати" архиєпископа Макаріоса, довголітнього президента Кіпру, за те, що Макаріос не послухав їх кількакратних закликів виректися світської влади. Президент - архиєпископ Макаріос назвав те рішення „сміховою змовою" і заявив, що не піддається шантажеві єпископів. Але особа Макаріоса може привести до громадянської війни: він є за збереженням самостійности Кіпру, а його противники — за приєднання до Греції.

Українська Студентська Громада в Нюарку потребує книжок і грошей

Книжки „Свободи" і УНС для Студентської Громади в Нюарку. Директор книжкового відділу „Свободи" п. Петро Постолюк вручає кілька із пожертвуваних для них 50 книжок Ларисі Маціборській, яка керує теперішньою акцією Громади щодо збірки книжок для студентської бібліотеки. Ліворуч сидить інформаційний референт Громади Ігор Школяр, за ним стоїть співробітник редакції „Свободи" і стипендист УНСоюзу в журналістиці в Ню-Йоркському університеті Юрій Вірт. Праворуч сидять Ольга Наґірна та опікун Української Студентської Громади в Ратґерському університеті проф. д-р Євген Федоренко.

Джерзі Сіті. — З кінцем минулого тижня „Свободу" знову відвідали представники Української Студентської Громади, одної з найбільш активних наших студентських громад в країні, інформуючи про свої наглі потреби: фонди і книжки. Відвідавши редакцію разом зі своїм опікуном в Ратґерському університеті проф. Федоренським, студенти з одушевленням говорили про свої пляни, які включають публикацію, та головно про бажання скомплектувати бібліотеку англомовних і українських видань на українські теми. Кругло півсотні таких книжок передав їм в імені Українського Народного Союзу і „Свободи" директор книжкового відділу „Свободи" п. Петро Постолюк. Студенти з цієї громади вже почали та продовжують в Нюарку-Ірвінґтоні відвідувати українські установи та поодиноких громадян, збираючи книжки і грошеві пожертви на свою працю.

Президія Політичної Ради УККА нараджувалась над актуальними проблемами

Ню Йорк. — В суботу 10 березня відбулося тут в Українському Інституті Америки у полудневих годинах засідання Президії Політичної Ради Українського Конгресового Комітету під проводом її голови проф. І. Вовчука. Звітували голови Комісій — закордонної проф. Вовчук, внутрішньої ред. І. Кедрин - Рудницький, економічної — проф. І. Телюк і шкільної проф. Е. Федоренко. Після кожної доповіді відбулась коротка дискусія. Проф. І. Вовчук поінформував про підготову до маніфестаційної акції в 40-ві роковини великого голоду в Україні, як також поінформував про нараду Президії УККА, яка відбулася попереднього дня, зокрема про українські наукові студії при Гарвардському університеті. Президія УККА рішила відбути ширшу інформаційну нараду з участю авторитетних чинників про студії українських чинників. Визначено дату найближчого пленарного засідання Політичної Ради на суботу 14 квітня ц. р. з двома доповідями: проф. К. Савчук доповідатиме на тему „Американська закордонна політика й українська визвольна політика" і ред. І. Кедрин „Громада — основна клітина української спільноти в ЗСА".

Українці взяли участь у семінарі про канадську багатокультурність

Калґарі (ОПУС). Заходами Федерації Канадського Громадянства (Канадіян Сітизен Федерейшен) відбувся тут у днях 4-5 березня семінар про канадську багатокультурність, її соціяльні, мовні, економічні та конституційні аспекти. Семінар відкрила й проводила ним президентка Федерації Соня Роджерс із Вінніпеґу. Він поділявся на дискусійні групи під проводом проф. К. Кардинала з Калґарського університету, проф. Яр. Рудницького з Манітобського університету та інших. В групі останнього приймали участь з українців пані Н. Ващук із Вінніпеґу й М. Ніколяк з Калґарі. Головну увагу присвячено було мовним аспектам багатокультурности, обмеженням СіБіСі щодо інших мов, справам, т. зв. етнічної преси й т. п. В вислідi групової дискусії, а опісля пленарних дебат, прийнято резолюції, м. ін. і в справі поширення статті 38 Канадського Мовного Акту з 1969 р. в дусі рекомендацій „груп і осіб із 1967 й Спеціяльної Конституційної Комісії Парляменту й Сенату з 1972 р." Ишлося про більші повноваження й деталькі провізії для інших етнічних мов у Канаді, як ті, що їх дає згаданий 38-ий параграф Акту. У цілому семінар у Калґарі пройшов з великим успіхом. Крім вище згаданих українців в ньому взяли участь д-р І. Л. Лайчук, д-р А. Малицький, проф. М. Гарасимів, як члени Наукового дослідчого Центру Канадських Етнічних Студій Калґарського університету.

Українознавчі студії і справу майбутнього української громади в ЗСА обговорювано на зборах у Пассейку

Пассейк. — З ініціятиви Відділу УККА в Пассейк-Кліфтон тут відбулися 11-го березня збори громадянства, на яких були обмірковані питання українознавчих дисциплін на Ратґерському університеті, а також заторкнені актуальні проблеми українського життя в ЗСА. Проф. Тарас Гунчак, директор історичного департаменту Ратґерського університету, поінформував про систему українознавчих предметів на цьому університеті, висловлюючи думку, що українська студіююча молодь повинна максимально використати цю нагоду. Як відомо, йдеться тут про цілу програму українознавчих дисциплін (мови, літератури та історії), які є акредитовані і з яких наші студенти можуть повністю скористати. Проф. Гунчак підкреслив, що дальша розбудова українознавчих дисциплін буде залежати від того, наскільки буде заінтересованих студентів, які б записувалися на окремі предмети. Нав'язуючи до інформацій проф. Т. Гунчака, д-р М. Сосновський заторкнув ряд засадничих проблем українського життя на терені ЗСА, які мають безпосереднє відношення до питання збереження та розвитку української етнічної групи. Він звернув увагу на нові тенденції в державній політиці, які знаменує відхід від недавньої політики т. зв. перетоплювального казана до політики культурного плюралізму, що відкриває перед етнічними групами в ЗСА кращі можливості та перспективи. Він також наголосив необхідність для української спільноти в ЗСА мати і здійснювати власну національну політику та подбати про наукову підбудову такої політики у формі систематичних та глибинних соціоетнічних студій нашої групи та вивчення її потреб і можливостей. Над обома доповідями вив'язалася довга дискусія, яка виявила живе зацікавлення обговорюваною проблематикою. Зборами проводила президія в складі Володимир Бакалець — голова та Іван Буртик — секретар. Організацію наради займалася п-і Марія Стефанів, голова Відділу УККА в Пассайк-Кліфтон.

Українські мистці екслібрісу відмічені в європейській публікації

У видавництві "Private Libraries Association" в Англії вийшла монографія "Engraved Bookplates" - Европейський Екслібріс 1950-1970, під редакцією Марк-а Северін-а та Антоні-я Райд-а. Ця книга охоплює триста европейських мистців екслібрісу, між ними наших: Я. Гніздовського, Л. Гуцалюка, М. Левицького, А. Сологуба та Т. Вeнгриновича; про всіх них поміщено короткі біографічні дані й вміщено репродукції екслібрісів Гніздовського, Гуцалюка і Венгриновича. У зв'язку з відновленням інтернаціонального зацікавлення екслібрісом, ця книга спричиниться до більшого інтересу в цьому мініятюрно-інтимному роді мистецтва. Недавно в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку відбулася ретроспективна виставка екслібрісу зі збірки д-ра Миколи Кузьмовича, що дала вичерпно дібраний перегляд розвитку екслібрісу в українському мистецтві. Вінниця сестер Васильянок при ві св. Софії у Бавнд Бруку, Н.Дж., під наг. „Книжковий знак шестидесятників", показано збірка 110 екслібрісів 14 сучасних мистців України.

Уряд де-ґоллістів виграв вибори у Франції

Париж. — В минулу неділю відбулася у Франції 2-га частина парляментарних виборів у Франції, при чому обрано тоді додатково 60 парляментарних послів. На основі вислідів виборів 483-ох мандатів з-посеред усіх 490, де-ґоллісти осягнули 271, а соціялістично-комуністичний бльок 178, при чому соціялісти здобули 105 мандатів і комуністи 73. Центрові партії дістали 28 мандатів і „незалежні" 22. Щоб мати більшість у нижчій палаті французького парляменту треба розпоряджати 246 мандатами. Таким чином де-ґоллісти осягнули повну перемогу, бо мають більшість навіть без обов'язкової підтримки від центрових партій. На такий вислід виборів вплинув, мабуть, виступ президента Джорджа Помпіду вначевер'я виборів через радіо-телевізію, в якому він ще раз престеріґав проти небезпеки скасування у Франції громадянських вольностей, якщо до влади прийдуть марксисти. Всі передвиборчі опити передбачували виборчу перемогу соціялістично-комуністичного бльоку. Вислідку оцих виборів режим де-ґоллістів буде збережений найменше на дальших 5 років. Великою прикрістю для уряду була виборча поразка міністра закордонних справ Моріса Шумана, який втратив свій посольський мандат і таким чином також свій міністерський пост. З видатних постатей французького політичного світу ввійшли до парляменту Жан Жак Серван-Шрайбер і кол. прем'єр Жак Шабан-Дельмз.

У цьому тижні комуністи звільнять дальших 140 полонених у В'єтнамі

Сайґон. — В'єтнамські комуністи заявили, що в середу або в четвер цього тижня вони звільнять дальших 140 американських воєнних полонених, при чому 110 вернуться з полону у Північному В'єтнамі і 30 у В'єтконґу. До кінця цього місяця повинні вернутися з комуністичного полону у В'єтнамі всі американські воєнні полонені, і до того часу має закінчитись відкликування американських військ, згідно з договором про закінчення війни у В'єтнамі з 27 січня ц. р. З американського боку заявлено, що Америка припинить відкликування своїх військ, якщо комуністи робитимуть будь-які перешкоди у звільнюванні полонених, — чого не передбачається. Труднощі у виміні полонених постали між комуністами і державним урядом Південного В'єтнаму. Комуністи заявили, що припинюють заповіджене звільнення 750 південно-в'єтнамських полонених в місцевостях Дук Фо і Там Кі тому, що південні в'єтнамські вояки перевали, порушивши перемиря, збройну дію поблизу одної з тих місцевостей. Однак припускають, що ця справа буде полоджена на 4-членній Військовій Комісії у Сайґоні. Вислідку рішучої постави американців на тій Комісії, зокрема генерала Джілберта Г. Вудварда, який поставив Північному В'єтнамові ультиматум, загрозивши бомбардуванням, північно-в'єтнамські комуністи забрали геть з колишньої американської бази в північній частині Південного В'єтнаму Хе Сань встановлені ними там крадькома протилетунські ракети.

Вбито в атентаті губернатора Бермудських островів

Гамилтон, Бермудські острови. — Тут проголошено винятковий стан у зв'язку з атентатом на губернатора Бермудських островів сера Річарда Шарплеса 11 березня, який загинув від куль атентатчика чи атентатчиків разом зі своїм адъютантом капітаном Г. Саєрсом. Винятковий стан проголосив в. о. губернатора Іян Кіннер, який одночасно доручив поліції поробити всі заходи, щоб відкрити вбивників. У зв'язку з цим, що Бермудські острови є британською колонією, Скотлянд Ярд вислав групу своїх детективів, які мають допомогти місцевій поліції у слідстві та розшуках за атентатчиками. Урядові кола відмовляються від будь-яких спекуляцій на тему причин атентату і які чинники могли б за цим атентатом стояти. Як відомо, на Бермудах продовжуються напруження між білим і чорним населенням, що почалося ще 1968 року. Сер Річард Шарплес був призначений губернатором в жовтні минулого року, а останньо його досить гостро критикували в часі дискусії над справами бюджету в леґіслятурі.

Юліян Баранюк переобраний на голову Окружного Комітету УНС в Нюарку

Нюарк. — Річні Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Нюарку та околиці, які відбулися тут 10-го березня в залі УНДому, переобрали одноголосно Юліяна Баранюка на голову і рішили посилити з нагоди 80-ліття „Свободи" членську кампанію. До Окружної Управи, крім голови Ю. Баранюка, були обрані: заступники голови — Іван Іваник і Осип Воробець, секретар — д-р Леонард Луценко, касир — Мирослав Демчук, імпрезовий референт — Омелян Твардовський, члени Управи — Стефанія Стецiв, Михайло Отрок, Леся Назарук, Василь Колюбінський, Анна Гнатюк, мгр Омелян Грубський, Людвік Миґаль, Володимир Роговський, Володимир Боярський, Володимир Сиваник і Теофіль Клебан; Контрольна Комісія — Володимир Шпирка (голова), Ярослав Леськів і Люцина Олесницька. У вступному слові предсідник Зборів Володимир Роговський підкреслив велику ролю УНСоюзу та закликав Відділи Округи подвоїти членство Округи. Збори відкрив голова Окружної Управи Юліян Баранюк, вітаючи учасників нарад, а зокрема гостей з централі — головну касирку Уляну Дячук, заступника гол. предсідника Володимира Сохана і асистента керівника організаційного відділу Степана Гаврища. Після устійнення порядку нарад проголошено предсідником однохвилинну мовчанку для вшанування померлих членів Округи, а до якої ввійшли: Володимир Роговський, як предсідник і Стефанія Стецiв, як секретар. Протокол з попередніх річних Зборів відчитала С. Стецiв, а вслід за цим приступлено до звітування Управи. Юліян Баранюк поінформував про виконання Округою 80% членської квоти, про успішний другий Стейтовий День УНСоюзу та плянування третього, як теж про підготову спільного відзначення всіми Округами 80-ліття „Свободи" бенкетом в Джерзі Сіті. Короткі звіти склали секретар Округи Володимир Роговський і та касир Мирослав Демчук, а голова Контрольної

(Закінчення на стор. 3-ій)

НТШ влаштувало Наукову Шевченківську Конференцію

Ню Йорк, (Р.К.). — Управа НТШ і дирекція Філологічної Секції у ювілейний рік НТШ вшанували свого Патрона Тараса Шевченка окремою Науковою Конференцією 10 березня 1973 р. в Українському Інституті Америки. Конференцію відкрив і нею проводив директор Філологічної Секції проф. д-р В. Лев. Інж. Р. Кобринський дав підсумки праці Товариства та інформував про підготову Ювілейного Наукового Конгресу, що відбудеться в Ню Йорку і по більших скупченнях нашої громади на провінції. Д-р Л. Луців доповідав про нові цікаві досліди щодо чотирьох засланчих книг поезій Шевченка, писаних на засланні. Д-р Луців зазначив, що Поет мусів берегти свої поезії перед конфіскатою, так як і сьогодні українське вільне слово зберігається у позацензурних публікаціях Самвидаву.

З нагоди ювілейного року чергові прелеґенти доповідали про праці та науковий дорібок визначних вчених — членів НТШ. Проф. д-р П. Ковалів дав образ заслуг і праці акад. Степана Смаль-Стоцького в ділянках українського мово - і літературознавства. Акад. Смаль-Стоцький подав у своїх працях наукову об'єктивну правду про походження української мови та її правдиве місце серед слов'янських мов. В літературознавстві акад. Смаль-Стоцький подав нову методу вивчення творів Шевченка, зазначуючи, що народна пісня була основою у творчості Шевченка. В доповіді п.н. „Іван Горбачевський як дослідник і педагог" проф. д-р М. Зайцев говорив про поставу цього визначного вченого, як дослідника синтези сечової кислоти, а далі нуклеїнових кислот та інших біохемічних процесів людського і тваринного організму. Горбачевський видав понад 40 наукових праць, переважно з ділянки фізіологічної хемії, численні підручники хемії у трьох мовах та поклав великі заслуги, як голова Української Термінологічної Комісії, у працях хемічної термінології.

Проф. д-р О. Андрушків доповідав з черги про „Івана Пулюя — предтечу Рентґена". Заслуги фізика Пулюя торкаються дослідів в ділянці електричних розрядів в газах, молекулярної фізики та електротехнічних змінних струмів. Пулюй є винахідником лямпи-туби його ж імені, що дає невидні промені, які дістали опісля широке застосування в медицині. Пулюй зазнайомився в Вірцбурзі з фізиком Рентґеном і з ним поділив він заслуги у винаходів ікс-променів, знаних у цілому світі, як промені Рентґена.

В доповіді п.н. „В дусі Шевченкового заповіту Михайло Грушевський писав і творив історію України" проф. д-р М. Стахів з'ясував постать Грушевського, як визначного історика і творця української історичної школи його імені. Проф. Стахів описав величезну працю М. Грушевського, як голови НТШ у Львові, як директора Історико - Філософічної Секції НТШ, автора „Історії України-Руси", а далі „Нарисів до історії України" та інших творів.

На закінчення цієї конференції проф. д-р Р. Осінчук подав сильветку проф. д-ра М. Панчишина, як визначного спеціяліста-лікаря, організатора української медичної науки і громадянського діяча та мецената. Інж. М. Ільків говорив вреш про інж. Юрія Кондратюка і його теорії завоювання міжпланетарних просторів. Доповіді прелеґентів, які не мали змоги особисто взяти участь в Науковій Конференції, відчитав інж. Р. Кобринський.

У Ню Йорку відбувся Шевченківський концерт у приявності півтори тисячі осіб

Ню Йорк (С. Ч.) — В неділю 11 березня відбувся тут великий концерт у поклоні Т. Шевченкові, патронові Наукового Т-ва Шевченка в 100-ліття його заснування. Понад 1,500 осіб прийшло вшанувати свого найбільшого генія та століттй Ювілей найстаршої української установи. Концерт відбувся заходами Комітету Українсько-Американських Організацій — Відділу УККА та Наукового Товариства ім. Шевченка в залі Стайвезант Гайскул. В програмі концерту вперше виступила на широкому форумі молода „Думка", дівчата і хлопці у віці 8-14 років під орудою молодої диригентки Ярини Кекіш. Концерт розпочато мелодією американського гімну, який відіграла на фортепіяні Хр. Зубрицька-Яяг. Заповіт відспівав мішаний хор „Думка", солист І. Замятий, дир. д-р І. Соневицький. Вечір відкрив голова Комітету Об'єднаних Організацій адв. Р. Гуґлевич. Промову доповіді виголосив головний секретар УНСоюзу д-р Ярослав Падох. Пісні „Думи мої" і „Поворот у рідний край" з рецитацією в першій пісні Б. Прядки, виконала молода „Думка", при фортепіяновому акомпаніяменті О. Куйбіди. Молода солістка Хр. Осадца-Павліс — меццо-сопрано відспівала чотири пісні, при акомпаніяменті д-ра І. Соневицького.

Другу частину концерту започаткував чоловічий хор „Думка" піснями „Сонце заходить" і „Косар" зі сольовим виступом М. Бурчака, під диригентурою молодого диригента А. Бриттана. Артист Є. Курило продеклямував „Послання" Т. Шевченка, за що публіка нагородила його довготривалими оплесками. Соліст Метропольтальної опери А. Добрянський, баритон, відспівав три пісні й одну, як надддаток, при акомпаніяменті Джоан Дорнеманн. Піснями „Чи ми ще зійдемось знову" і „Ліну в неволі" — мішаний хор „Думка" зі сольовими виступами солістів: О. Новицька-Замята, І. Замятий і Є. Татьо закінчено ту патріотичну мистецьку імпрезу. Українським національний гімн, заінтонований хором „Думка", відспівали всі приявні. Сценічне мистецьке оформлення виконали Т. Шевчук та інж. Т. Гірняк.

Українська письменниця в Бельгії дістала нагороду

Брюссель. — За роман „Мала жінка із синіми очима" бельгійська 30-річна письменниця українського роду по лінії батька Ірина Стецик одержала між 83-ма кандидатами літературну нагороду „Віктор Россель" — бельгійське відзначення за прозу французькою мовою. Роман присвячений відомій свого часу маркізі де Бренвіль з 17 століття, яка згодом перебувала в манастирі.

П-і Ірина Стецик мала батька українця, її мати — бельгійка із Льєжу. Письменниця є замужем за редактором журналу „Ля Міз" у Льєжі, рідше бібліотекарка. Бюлетень „Вісті" з Бельгії з 7-го січня ц.р. підає думку, що молоді українці п-і Ірини Стецик з українською тематикою та проблематикою. Нагорода ім. Віктора Россела є однією із найзаслуженіших літературних нагород у Бельгії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Патріотизм, не пропаґанда

Радість людей, які після років комуністичної неволі вертаються до своїх родин і приятелів, природна, і нема у виявах такої радости ніякої сенсації. Але коли інвалід, колишній воєннополонений, назустріч якому біжать дружина і діти, падає на коліна й цілує американську землю, то це — зворушливий образ, що розкриває загадку того феномену, яким є найбільша могутність і найбільший добробут у світі держави, що не має ще 200 років свого існування. Найближчим джерелом цього феномену є жагучий патріотизм поруч із тугістю, підприємливістю і працьовитістю американської людини. У кожній країні світу є патріоти. Американці не є тут вийнятком, але поведінка американських воєннополонених, що вертаються на Батьківщину, пригадує велич такого патріотизму і потребу його в часах кризи, яку переживає батьківщина.

В'єтнамська війна, чи радше невдачі у В'єтнамській війні з вини помилкової американської стратегії й тактики, внесла була глибокий фермент в американське суспільство. Постала ціла верства „пісніків" і „в'єтніків", які влаштовували по Америці, особливо у Вашингтоні, походи, демонстрації, бешкети, завжди під гаслами „мир, негайно, зараз, за всяку ціну!" Вони називали В'єтнамську війну „брудною", і єдиного її винуватця бачили в американському Президенті, ніколи ні словом не таврувавши комуністів, наче б вони були до тієї війни і її причин зовсім непричетними. Поведінка вчорашніх американських полонених, звільнених унаслідок договору з 27 січня ц. р. про перемир'я у В'єтнамі, — це нищівний акт обвинувачення проти всіх отих пацифістичних малодухів, які свідомо чи несвідомо тяглися на мотузку комуністичної пропаґанди. Полк. Джеймс Кеслер, який 6 років провів у комуністичному полоні, заявив: „Можемо дякувати антивоєнним демонстрантам за продовження війни. На їх руках кров американських вояків".

Всі ті, які їздили до Ганою і виголошували там противоєнні промови та ще й — деякі з них — закликали американських вояків до непослуху своїм старшинам, повинні тепер глибоко соромитися своєї поведінки. Як вона виглядає у порівнянні з тими, що, вертаючись з полону, віддають честь американському прапорові, прославляють президента Ніксона і падаючи на коліна, цілують американську землю...

Комедія з „обміном"

Започаткований з 1 березня цього року в Комуністичній Партії Совєтського Союзу „обмін партійних документів", тобто членських квитків, перетворився з самого ж початку на справжню комедію. Партійний квиток число один виписано „на ім'я Владіміра Ілліча Леніна", який помер ще в 1924-му році. Підписав цього квитка урочисто генсекретар ЦК КПСС Л. І. Брежнєв. Проте, всупереч логіці, партійних квитків із черговими після Леніна числами не признано нікому з десятків чи й соток померлих вождів і діячів КПСС, зокрема навіть дуже видатних і заслужених, здебільша своїми злочинами, „для комунізму", як Сталін і Хрущов. Признання членського квитка ч. 00000001 В. І. Ленінові прийнято, згідно із ствердженням ТАСС, „з величезним піднесенням".

Зараз же на другий день, 2 березня 1973 р. відбулася церемонія вручення партійного квитка ч. 00000002, виписаного на ім'я єдиновладного генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва, участь у якій взяли так само, як й у випадку із Леніним, всі керівники партійної верхівки, але вже без „величезного піднесення, палкого й одностайного схвалення" і без згадки на те, хто цього квитка підписав, — він сам чи хтось із його секретарів. Того самого дня вручено вже не в Кремлі, але по партійних організаціях партійні квитки „членам Політбюра, кандидатам у члени Політбюра і секретарям ЦК КПСС".

Широко й з чисто совєтським „піднесенням" звітувала про всю цю комедію совєтська преса на перших сторінках у повідомленнях, друкованих з портретом Брежнєва. З пресових повідомлень виходило б, що започаткована під виглядом „обміну партійних документів" чистка не торкнулася членів керівних органів КПСС, між якими був названий і депортований з України П. Шелест.

З багато меншим „піднесенням" чекають на висліди чистки мільйонові маси членства КПСС, що нараховує 14 450 000 осіб. Згідно з публікованими в пресі ствердженнями, ця кількість надто велика і її треба основно зменшити, вичищуючи „небажані" і „паразитні" елементи. Насправді ж головною метою чистки є збереження упривілейованого становища партійного керівництва і провідних партійних кадрів, які не бажають ділитися своїми привілеями й вигодами з надто великим числом громадян.

ДВАДЦЯТЬ ЛІТ ПО СМЕРТІ СТАЛІНА

(ст.). — 5-го березня ц. р. минуло двадцять років від дня смерти Сталіна. З цієї нагоди у літературному додатку „Ню Йорк Таймс" вміщено дві статті - інтерв'ю. В першій Иосиф Бродський, недавній совєтський дисидент, якому в 1953 р. було 13 років, розповідає, що того дня зібрали всіх учнів його школи до великої концертової залі. Дітям сказали припасти навколішки. Партійна секретарка, вкрита медалями, вийшла на сцену і заверещала: „Плачте, діти, плачте! Сталін помер. — І сама стала заводити. Не було ради і діти почали пхинькати, а далі й ревіти. П'ять днів у радіо не було чути нічого, як тільки похоронні марші.

Бродський признається, що тоді він соромився, що не плакав, лише пхинькав, але тепер гордий з цього. А не плакав тому, що в німецькій граматиці було р е ч ення: „Унзер фюрер Сталін..." Тоді жиди передавали з рук до рук лист, підписаний Еренбурґом, Ботвінніком і іншими знатними жидами, в якому було сказано про вину жидів супроти СССР у зв'язку з обвинувачуванням жидівських лікарів, що отруїли Сталіна. Говорили, що цей лист появиться у „Правді", але ніхто його не бачив. Зате появилася передова стаття, в якій писалось, що смерть Сталіна — це горе і нещастя всіх людей.

Сталін не знав жадної чужої мови, навіть російської не знав добре, писав із страшними граматичними помилками, але в книгарнях по всьому світі можна було знайти його твори, які для нього писали люди, потім зліквідовані. Сталін не мав поняття про історію, і єдина книжка, яку читав перед сном у ліжку, була „Князь" Макіявелі. Він зумів створити унікальну в своєму роді таємну поліцію, якої однаково боялись учень школи і його вчитель.

Письменник Л. Леонов запропонував змінити в СССР календарну систему так, щоб числити не від народження Христа, а від дня народження Сталіна. Бродський пише, що не знає, чому не прийнято тієї пропозиції.

Друга стаття — це інтерв'ю кореспондента Солсбері з Валерієм Чалідзе, що також недавно прибув з Совєтського Союзу, де був одним із організаторів Комітету оборони прав людини. В день смерти Сталіна Чалідзе мав дванадцять років. Він народився в Москві, батько його був грузин, мати полька. Вчився в Грузії.

Чалідзе каже, що коли б тепер з'явився в СССР новий Сталін, то його не позбулися б, хіба щойно з його смертю. Він має враження, що для пересічного совєтського громадянина всі сталінські страхіття вже забулись. Теперішній совєтський громадянин каже, що за Сталіна „був порядок". Та це лише такий спосіб висловлювати своє невдоволення з теперішнього правління. Одначе, в Грузії останнім часом всюди можна бачити портрети Сталіна, хоч цього тирана грузини ненавиділи, казали, що він не грузин, а осетин (осетини, це кавказький народ, що нараховує 300.000 душ).

Чалідзе вважає, що президент Ніксон спричинився до зросту поваги комуністичної партії в СССР тим, що переґоворював із генеральним секретарем КПСС Брежнєвим, а не з прем'єром Косиґіним.

Скільки політичних в'язнів є у тюрмах, годі точно сказати, бо совєтська судова статистика зберігається у строгій таємниці. Політичних в'язнів і арештованих за релігію і національність десятки тисяч, але знаних на ім'я є 3.000, з яких третина це баптисти. Останніми роками багато молодих людей пристало до баптистів.

Ті, що вийшли на волю, розповідають про жахливі відносини по в'язницях і про страшний голод. Тюремні службовці завзяті сталіністи. В 1957 році була розправа проти математика Піменова за те, що він скоментував промову Хрущова, в якій той розвінчав Сталіна. КҐБ обвинувачувало Піменова за те, що він „поширював" ту промову, і цього було досить, щоб Піменова засудили.

Гуртові ціни в лютому збільшилися на 1.6 відсотка

Вашингтон. — Згідно з повідомленням Департаменту Праці, гуртові ціни в усіх ділянках й індустрійних і харчових — збільшилися в лютому 1973 року на 1.6 відсотка. Якщо іде про самі харчові гуртові ціни, то вони збільшилися на 3.2 відсотка. Загальне піднесення гуртових цін на індустрійні продукти винесло один відсоток. Лютневе збільшення гуртових цін вважають найвищим за останніх двадцять і два роки. Герберт Стейн, голова президентської ради економічних дорадників, заявив, що якщо ціни й далі будуть збільшуватися, то уряд буде примушений встановити контролю цін — так, як це зроблено вже цього тижня із встановленням контролі цін над нафтовими продуктами. Самої ж контролі харчових цін, правдоподібно не буде, бо така контроля майже неможлива і в деяких випадках вона могла б причинитися до зменшення сільськогосподарської продукції. Урядові чинники досить стурбовані збільшенням харчових цін, що проявилося головно в збільшенні цін на м'ясо і курятину. Якщо ж іде про індустрійні продукти, то збільшилися гуртові ціни на оливу до опалювання, газоліну, цигарети, взуття, одяг, автомобілі, килими і скляні вироби. Позначиться це збільшення цін у роздрібнім продажу щойно за який місяць.

Лука Луців

„ІДЕЙНА БОРОТЬБА НАВКОЛО СПАДЩИНИ Т. ШЕВЧЕНКА"

(3)

Пишучи про Данила Мордовця (1830-1905), Комишанченко ще раз твердить, що „ті ліберально - буржуазні критики 50-60-их років минулого віку, які зазнали впливу з боку російської революційно-демократичної естетики, глибоко розуміли суть творчости Шевченка, давали їй загалом вірні оцінки, але не могли, природно, осягнути до кінця всю велич Кобзаря" (192).

М и х а й л о Максимович (1804-1873) спершу захоплювався Шевченком, пишучи про нього:

Твої сльози росицею
По степах спадали;
Твої пісні — соловейком
В садах щебетали.

Та пізніше він попрявішав і критикував Шевченкові поеми, не бачачи мистецтва в такій прегарній поемі, як „Наймичка" і твердячи, що в поемах „Гайдамаки" і „Чернець" немає історичного кольориту та вірности зображення подій (202).

В п'ятому розділі першої частини на 18-ох сторінках пишеться про „Шевченка в галицькій критиці". Автор невірно пише, що, мовляв, „народовці виступали за розвиток української національної культури лише на місцевій галицькій основі. Вони виступали проти зближення української культури з російською, відкидаючи ідею братньої єдности українського народу з російським, ототожнюючи російський народ та його культуру з царизмом" (211). Автор забув, що навіть такий „поступовець", як Бєлінський, писав в „Отечественних Записках" в 1841 р. з приводу видання альманаха „Ластівка" проти української літератури, про що ніхто тепер не сміє навіть згадати в Україні, де нема царя, тільки Брежнєв. Ось ці ганебні слова російського „поступовця", шовіністичного імперіяліста, ідеї якого такі близькі Москві Брежнєва-Косиґіна:

„Літературною мовою українців повинна бути мова їх освіченої суспільности, мова російська. Коли на Україні може появитися великий поет, то не інакше, як під умовою, щоб він був російським поетом, сином Росії, що гаряче приймає до серця її інтереси, терпить її терпінням, тішиться її радістю" (ЛНВ, як вище, ст. 117. Пор. згадану працю Л. Луцева, ст. 35-36). І яке тут може бути „зближення української культури з російською" та яка ідея братньої єдности українського народу з російським", за чим плаче Комишанченко, який не може навіть того знати, що не можна „брататися" з тими, які хочуть свого „брата" проковтнути й зліквідувати. Подібне „братання" відбувається тепер, коли московщиться Львівський університет, і в українських галицьких селах існують народні школи з російською мовою навчання. Ось тобі брат у вовчій шкурі... Українці в Галичині знали це давно, вони мали під боком москвофілів, які мали опіку не тільки моральну від своїх російських „братів".

В Галичині пізно пізнали Шевченкові твори, бо аж в 60-их роках, коли почали друкувати твори поета в періодичних виданнях: „Вечерницях" (1862-1863), „Меті" (1863-1865), „Ниві" (1865), „Русалці" (1866) та „Правді" (1867-1897). В 1867 р. К. Сушкевич видав першу книгу „Поезій Т. Шевченка", а рік пізніше другу. Це було тоді найповніше видання Шевченкових творів, в якому надруковані були такі поеми: „Кавказ", „Сон" (У всякого своя доля), „Холодний яр", „Великий льох", „Суботів", „Розрита могила", „Чигирин". Не дивниця, що в Галичині почнали дивитися на Шевченка, як на поета, що бажає національного визволення, а на Україні підкреслювали більше соціяльний бік у Шевченковій творчості. Комишанченко згадує Данила Танячкевича (Грицька Будеволю, 1842-1906), Є. Згарського (1834-1892) і Ксенофонта Климковича (1837-1881). Автор стверджує, що вже в 60-их роках закладалися „основини для антинаукового висвітлення спадщини Шевченка, що згодом... привело до створення націоналістичного культу Т. Шевченка у галицькій консервативній критиці" (224). Та автор признає, що Танячкевич і Климкович давали „позитивну загальну оцінку Шевченка, хоч і замовчували революційний характер спадщини поета" (224).

Друга частина книжки Комишанченка має три розділи, в яких пише автор про кожну десятку 70-90 років минулого віку. Один розділ присвячений полеміці навколо спадщини Шевченка в 70-их роках, яка відбувалася в галицькій пресі, бо „старший" брат заборонив друкувати українською мовою (1863-1876 роки). Відомий письменник Іван Нечуй-Левицький вмістив у „Правді" у 1878 р. статтю „Сьогочасне літературне прямування", в якій галичанам не радив захоплюватися російською літературою. Нечуй-Левицький писав, що „великоруська література... має велику вагу для Великоросії, а для України вона має вартість одкидну, а не покладну, а це не велика її роля, чи буде вона в нас, чи й зовсім її не буде". У цій дискусії велася і полеміка навколо спадщини Т. Шевченка, і в ній брали участь П. Куліш, Ом. Огоновський, М. Партицький, В. Барвінський, І. Білик, Ф. Вовк, М. Драгоманов та інші. Куліш тоді видав тритомну „Исторію воссоединения Руси", де зовсім заперечив себе і відкинув ті похвали, якими він обдаровував Шевченка в 40-их роках. Іван Франко писав, що Кулішеві „не дано було

(Закінчення на стор. 4-ій)

Любов Коленська

ЗРАЗОК УНІВЕРСАЛІЗМУ

Іскриться сніг, дзвенить сміх і на санчатах у великому розгоні до оселі Троґен з'їжджають діти: двоє дівчаток з Фінляндії та Греції і хлопець з Тибету. З їхніх уст зриваються слова німецькою мовою. Висідаючи з санчат, вони розходяться: хлопець до тибетського домика, удекорованого килимами з Гімаляїв і картинами з красвидами, де на задньому пляні шпилі високих гір; дівчинка з Фінлядії — до домика, урядженого за модерним скандинавським стилем; дівчинка з Греції — до домика, де на картинах, у взорах стародавніх ваз і в кераміці віддзеркалюється історія її батьківщини.

Із статті в „Стар Леджері" довідуємося, що ці діти мешканці дитячого села в Швайцарії імени Иоганна-Генріха Пестальоцці. Вони члени великої спільноти Европейського Континенту і Азії. У кожному кіоску Північної Швайцарії можна побачити поштівки із зображенням цього села. Воно засноване в 1946 р. і в ньому живе тепер двісті дітей.

Кожна національність має тут свій окремий домик, уладжений так, щоб його мешканці почували себе так, наче на клаптику своєї рідної землі. Директор села, колишній летун, Артур Білл, розповідає:

„Ми створили оселю для цих дітей, що заблукали в чужому світі без опіки й без родинного тепла. Ми стараємося не лише внести в їхню душу безжурність, заступити їм батьків, але й дбаємо про їхню освіту. Ми глибоко віримо, що хоч це діти з різних країн, з різними мовами й звичаями, вони можуть зовсім добре співжити".

Не диво, що це село назване іменем визначного швайцарського педагога Пестальоцці (1746-1827), основоположника народної школи, який поставив ціллю свого життя допомогу бідним дітям і бездомним сиротам.

Ще під час студійних років у Цюріху він добивався переведення суспільно - політичних реформ і здобув собі заслужене ім'я чемпіона в обороні покривджених. Поставивши як мету виховання гармонійний розвиток усіх природних сил і здібностей людини, формування моральної особистости, Пестальоцці був засновником сиротинця, в якому навчав сиріт різних ремесел і рільництва, а в 1805-му р. створив славну середню школу з бурсою і учительський інститут в Івердоні, до якого з'їздилася молодь з різних країн Европи. Пізніше багато з них стали визначними людьми. А потім на зразок цієї школи почали закладати подібні школи в Европі і Америці. Під час наполеонівської інвазії, коли Івердон знищено, Й. Г. Пестальоцці, повний самовідречення і посвяти у тих жалюгідних умовинах старався забезпечити безпритульним дітям захист, опіку і хліб, створивши для них оселю.

Оселя була з а с н о в а на за п о ч и н о м філософа Вольтера Корті, який вважав, що н е в т ральна Швайцарія — найкраще місце для дітей - сиріт з різних країн світу.

Фонд на оселю і школу склали приватні громадяни, і теперішній її бюджет становить мільйон долярів. Від часу заснування оселі дотепер перебувало в ній 1 000 дітей з Англії, Франції, Швайцарії, Німеччини, Мадярщини Польщі, Фінляндії, Греції, Австрії, Тунісії, Тибету, Кореї, Індії.

В кожному з 14-ти домів оселі живуть різні національні групи по 14-18 осіб під наглядом „батьків", звичайно — подружжя тієї ж національности. Діти закінчують початкову школу, в якій викладає їхній „батько", професійний учитель, навчаючи німецької мови і мови країни їхнього походження, а по полудні в спільних клясах діти вивчають різні предмети згідно з навчальною програмою. Під час трирічного курсу в спільній середній школі діти вивчають англійську або французьку мову, а відтак або залишаються тут, або висилають їх до країни, звідкіля вони походять, щоб могли здобути професію за їхніми бажаннями. Досі 75 відс. градуантів цієї школи повернулись на рідні землі.

Кожний домик, як уже згадано, удекорований у національному стилі і мешканці його говорять тільки тією мовою, якою вчили б їх говорити їхні батьки.

Шістнадцятилітня дівчинка з Тибету, яка проживає на цій оселі вже дев'ять років каже: „Моє життя і товаришування з дітьми різних національностей дає мені надзвичайно багатий життьовий досвід. Воно вчить мене розуміти інших, пізнавати, що є в нас різного і що спільного, воно вчить любови й толеранції".

„На самих початках існування школи, — каже директор Роберт Білл, — деякі психологи й психіятри ставили песимістичні прогнози. Вони твердили, що діти, які пережили жахливі б о м б а р д у в а н н я або були свідками смерти своїх батьків, ніколи не спроможні вилікуватися з нервового потрясення і ніколи вже не будуть психічно здоровими. На щастя, такі песимістичні прогнози не справдились, і до цього часу в цій оселі не занотовано жадного випадку самовбивства, а дрібних кримінального характеру справ зареєстровано лише кілька.

Сьогодні ідеї універсалізму — дуже популярні. На жаль, люди, які їх пропаґують, забувають, що ті ідеї провадять до кращого життя лише тоді, коли існує взаємна пошана поміж поодинокими особами і поодинокими націями. І саме дитяче село ім. Й. Г. Пестальоцці — це зразок, як на базі взаємопошани можна співжити, створюючи кращий життьовий стиль і зберігаючи ідентичність — звичаї, традиції і мову.

Д-р Василь Лев

ШЕВЧЕНКІЯНА У ВИДАННЯХ НТШ

(1)

У виданнях Наукового Товариства ім. Шевченка надруковано впродовж 100 років його існування багато праць — статтей, оглядів і причинків до життя і творчости патрона Товариства. З приводу роковин народження і смерти поета і також у зв'язку з іншими річницями розроблювано різні проблеми шевченкознавства, які можна скласти в кілька груп. Це: 1. вивчення життя і творчости поета, 2. вивчення й видання поправних текстів Шевченка, 3. вивчення змісту й форми творів поета й мистця.

1. Перші праці про життя Тараса Шевченка виготовив Олександер Кониський, співзасновник і щедрий добродій НТШ. Це на свій час основна й джерельна студія про Шевченка, видрукована в „Записках НТШ" в 7 частинах:

1. Олександер Кониський: „Дитячий вік Т. Г. Шевченка". Критично-біографічний нарис. Записки НТШ, 1892, І, 87-123.

2. „Парубочий вік Т. Г. Шевченка до викупу з крепацтва" (1829 - 1838). Критично - біографічний нарис. ЗНТШ 1894, ІУ, 1-28.

3. „Тарас Шевченко в арешті (5 квітня - 23 червня 1847)". ЗНТШ 1895, У, 1-26.

4. „Тарас Шевченко на першому засланню (1 липня 1847 - 29 жовтня 1850)". ЗНТШ 1896, XI, 1-62.

5. „Тарас Шевченко під час перебування його в Петербурзі (29 березня 1858 - УІ, 1859)", ЗНТШ 1896, XIУ, 1-42.

6. „Тарас Шевченко під час останньої його подорожі по Україні (3 червня - 19 вересня 1859)". ЗНТШ 1897, XУ, 1-35.

7. „Тарас Шевченко в останні часи свого життя (7 вересня 1859 - 26 лютого 1861)". ЗНТШ 1897, XVI, 1-58.

Цю працю О. Кониського перевидано в „Збірнику Філологічної Секції", тт. І, 1898, 255 стор., II, 1901, 255, 393 + 23 стор. п.н. Олександер Кониський: „Тарас Шевченко-Грушівський. Хроніка його життя".

В Записках НТШ з 1917 р. т. 119-120, на стор. 1-58 видруковано працю Івана Стешенка п. з. „Життя і твори Тараса Шевченка". Ця праця, написана на сторіччя з дня народин Шевченка, містить сконденсований опис життя і творчости Шевченка, базований на праці О. Кониського із деякими новими причинками, що не були знані Кониському. Тут і новіша бібліографія предмету.

Інша визначна монографічна праця про Шевченка це книжка відомого шевченкознавця Павла Зайцева п. з. „Життя Тараса Шевченка", Бібліотека Українознавства, ч. 4. Ню Йорк — Париж — Мюнхен, 1955, 400 стор. Це вислід довголітніх студій і дослідної праці вченого автора. Як Кониський, так і Зайцев призбирали великий матеріял. Коли Кониський використовує перші джерела про Шевченка, часто й від його сучасників, головно з останніх років життя поета, його смерти й похорону, а також документарні матеріяли, то Зайцев спирається в основному на вже друкованих матеріялах, які він сумлінно використовує. При тому мав він змогу використати матеріяли, що стали доступні для дослідників після революції 1905 року і з часів постання Української Держави в 1917 р. З великим умінням і досвідом опрацьовує він ці матеріяли так, що постать Шевченка виринає перед очима читача в повній величі, опромінена німбом генія України.

З-поміж інших численних розвідок про життя Шевченка, деколи в формі чи то причинків, чи есеїв, заслуговує на увагу праця І. Раковського „Антропологічна х а р а ктеристика Шевченка". „Сьогочасне і Минуле", (СіМ, 1939, III-IУ, 77-83). Це дуже вдатна спроба підходу до біографії поета, яка дає змогу досліджувати вплив фізичної структури людини на її духовість. В іншій праці Є. Ю. Пеленський п. з. „Чар Шевченка", (СіМ, 1949, I-II, 141 — резюме) підносить питання про чар Шевченка як людини, питання, над яким, на його думку, біографи досі не спинялися, не зважаючи на те, що сучасники, які знали поета особисто, а це Жуковський, Брюллов, кн. Рєпніна, Лазаревський, Щепкін і товариші недолі на засланні, часто згадували про незвичайний чар особистости Шевченка.

До важливих праць про життя Т. Шевченка належить монографічна праця шведського вченого славіста Альфреда Єнзена п. з. „Taras Schewtchenko", ein ukrainisches Dichterleben". Відень 1916. Накладом Книгарні НТШ. XУШ, 158 стор. Автор, відомий приятель українців, використовуючи численні українські друки, переклади Шевченка на німецьку та англійську мови, аналізує проблеми життя і творчости поета зі становища національних і соціяльних умов розвитку українського народу. Підхід Єнзена до біографії Шевченка своєрідний, оригінальний. Він очарований особовістю Шевченка на основі його ліричної творчости, в якій так сильно відбилася незавидна доля поета і рівночасно його геніяльність.

З нагоди сторіччя народин Шевченка Олекса Новицький видав монографію „Шевченко — маляр". Москва - Львів, 1914. Це один із перших основних альбомів мистецьких творів Шевченка, упорядкований Новицьким із поясненнями до малюнків поета, які відкривають його величезний малярський талант. Наступні праці про Шевченкове малярство завжди покликуються на монографію Новицького, використовуючи її як основну вартісну працю.

НТШ поклало велику вагу на повне критичне видання творів Шевченка. Не було це легко виконати під кінець минулого сторіччя. Коли в виданнях НТШ, як „Зоря" і „Правда" появлялися деякі твори поета й біографічні та літературно - критичні статті про нього, НТШ вирішило видати його твори повністю. Тим то в рр. 1893-98 видано „Кобзарь" Шевченка в 4 частинах, під головною редакцією Омеляна Огоновського з коментарями і примітками. Тут увійшли всі до того часу знані Шевченкові поетичні і прозові твори та „Щоденник", а також повісті в українському перекладі, здебільша пера Олександра Кониського. Основою для цього видання послужили дотогочасні видання творів, як женевське М. Драгоманова, празьке і львівське („Просвіти") та друковані окремі поезії, як „Подражаніє Ієзекіїлу", „Юродивий", повісті „Наймичка" („Правда" 1895), „Безщасний" („Зоря", 1897) тощо.

Повне видання Шевченкового „Кобзаря" під редакцією Василя Доманицького вможливило І. Франкові видати 2 томи Шевченкових поезій п. з. „Кобзарь", т. І (1838-1846), т. II 1847-1860) видання в серії „Українська Бібліотека", тт. УІ і УП, Львів 1907 і 1908 (10+444 і 8+430 стор.). Видання тексту творів опрацював Франко із прикметною йому чіткістю, точною та сумлінною перевіркою текстів і з варіянтами до них. Крім того Франко подав у тексті наголоси, так дуже важливі для західних українців.

Наступне (третє) видання текстів Шевченка це фототипія першого видання „Кобзаря" з 1840 р., видане НТШ з приводу 100-річчя народин Шевченка, в 1914 р. (114 стор., 8°). В. Дорошенко відмітив брак оригінальної обкладинки в цьому фототипічному виданні.

(Далі буде)

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ! ВКЛЮЧАЙМОСЯ В АКЦІЇ ЇХ ОБОРОНИ!

Питання етнічної ідентичности у виховному процесі — предметом викладів в Нюарку

Нюарк. — На цю тему почався тут 9 березня цикль викладів, ініційованих Відділом УККА та управою Парафії св. Івана Хрестителя. Відомі наші дослідники цього питання соціологи проф. Володимир Нагірний та проф. Ігор Зєлик з'ясували різні аспекти етнічної ідентифікації молодого покоління в умовах поселення на терені ЗСА, вказуючи на ряд труднощів, на які натрапляє молода українська людина в неукраїнському оточенні. Обидва доповідачі зупинилися також над питанням „конфлікту поколінь" і на тому, як молодий українець реагує на цю систему цінностей, яку заступають та обороняють батьки. Після доповідей були ставлені питання та відбувалась дискусія. Сесією проводив від управи Відділу УККА мгр Ярослав Рак. На черзі ще є в цьому ж циклі дві доповіді: д-ра М. Сосновського — „Майбутнє української групи в ЗСА" (23 березня) та проф. Івана Головінського, який говоритиме на тему „Роля мови у збереженні етнічної ідентичности" (6 квітня).

Жалобна сесія НТШ на пошану проф. д-ра Є. Вертипороха

Жалобна сесія К НТШ у Торонті, присвячена пам'яті померлого голови К НТШ і президента ГР НТШ, відбулася у приміщенні школи Свято-Миколаївської церкви, 25 лютого 1973 р. о год. 3.30 по пол.

Численно зібрана торонтська громада вислухала ряд доповідей, що відтворили повний образ життя і діяльности видатного діяча української культури, яким був голова К НТШ.

Жалобну сесію відкрив д-р Богдан Стебельський, вітаючи приявну на залі дружину покійного, інж. Леоніду Вертипорох, його сестру Ірину та дочок — Христину Болюбаш і Божену з чоловіком, інж. Олегом Іванусевим.

В програмі сесії прочитано сім (від 8-10 хвилин) доповідей: д-р Олександра Копач — „Життьовий шлях проф. д-ра Євгена Вертипороха"; проф. д-р Богдан Будурович — „Проф. д-р Євген Вертипорох і НТШ"; проф. інж. Ярослав Соколик — „Проф. д-р Євген Вертипорох і УТТК"; мгр Павло Копачівський — „Професор д-р Євген Вертипорох як вчений хемік і фармацевт"; д-р Богдан Стебельський — „Проф. д-р Євген Вертипорох як людина".

Наприкінці предсідник попросив інж. Леоніду Вертипорох до заключного слова, у якому вона висловила подяку доповідачам і приявним гостям, що своєю участю віддали пошану трудолюбовому працівникові української науки, який чверть століття очолював К НТШ, будучи його основником та інспіратором творчої праці.

Б. С.

„ІДЕЙНА БОРОТЬБА НАВКОЛО СПАДЩИНИ Т. ШЕВЧЕНКА"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

гармонії, але він ніколи не міг успокоїтися на дисгармонії і пристрасно шукав того, чого не міг осягнути. Хто зна, чи не се було й джерелом його зависти, а далі й ненависти до Шевченка" (240).

Омелян Огоновський (1833-1894) підкреслював національну сторінку в творах Шевченка, що не подобається Комишанченкові, і тут він має слушність, бо Шевченко був дуже чулий на соціяльне поневолення українського народу. Та Комишанченко не добачає національного моменту у Шевченкових творах, він є навіть у поемі „Гайдамаки". Поет при кінці поеми пише: „Вибачайте, люди добрі, що козацьку славу так навмання розказую, без книжної справи". Тут треба додати, що в Шевченка „козацький" означає — український, на що не звертає уваги Комишанченко.

В цій боротьбі за ідеологію Шевченка, чи як пише автор — за спадщину українського поета, взяв участь і Михайло Драгоманов (1841-1895), який одначе не вияснив і не зрозумів значення автора „Кобзаря" і не бачив в ньому того, чим став Шевченко для українського народу. Драгоманов дав оцінку Шевченка в статті в „Правді" 1873 р. і в окремій праці, що вийшла в 1879 р. в четвертій книжці „Громади" і називалася „Шевченко, українофіли й соціялізм". Драгоманов вказував на те, як то різні критики, головним чином галичани (Ом. Огоновський, Ом. Партицький, В. Барвінський, Є. Згарський) повертали „Шевченка, як їм було треба". І тут він мав слушність, але й сам Драгоманов зробив те саме. Він бачив в Тараса „поверхову, несистематичну освіту", що поет „взагалі не мав ясних суспільних ідеалів", що в нього „не було ясної думки про поступ громадський в історії" (ст. 292-293). Комишанченко твердить, що Драгоманов „не розібрався у ставленні Кобзаря до релігії" і почав говорити про „релігійність" автора антирелігійної поеми „Марія", називаючи Шевченка „біблеїцем", то „християнином"."

Комишанченкові не подобається і те в Драгоманова, що той заперечував твердження Ф. Вовка (Сірка), який у „Громаді" (1879) писав про „соціялістичні та революційні погляди Т. Шевченка". Комишанченко твердить, що поет „був обізнаний з теоріями тогочасних західньоевропейських соціялістів" і покликається на А. Луначарського, який в 1911 р. писав про Шевченка, як про „поета глибоко революційного і духом своїм соціялістичного" (294).

Комишанченко присвятив Іванові Франкові 40 сторінок (342-282). І. Франко (18516-1916) написав про Шевченка понад 10 праць, ми не маємо місця їх оцінювати. На це треба б окремої розвідки. Комишанченко вірно пише, що Франко не був учнем Драгоманова у ділянці літературної критики, як це дехто твердить. Очевидно, що і у Франка не все було правильне. В 1882 р. він плянував видавати „Сільську читальню", до якої входили б популярні книжки критичного і белетристичного змісту, і „між першими речами плянував видати Шевченкову ,Марію'." Комишанченко занадто підкреслює у Франка те, чого тепер найбільше треба теперішньому режимові в Україні. Він пише: „У статті ,Темне царство' Франко особливо наголошує на значенні Шевченка як інтернаціоналіста. Проголошені в поемах ,Сон' і ,Кавказ' ідеї дружби народів і клясової солідарности трудящих різних націй — це ті ідеї, які найбільше імпонували дослідникові" (380).

Читаємо це і дивуємося, як можна щось таке написати про повище згадані поеми. Чи „клясову солідарність" бачить Комишанченко в оцьому місці поеми „Сон", де поет пише:

Тяжко, важко мені стало,
Так, мов я читаю
Історію України.
Стою, замираю...

Перед цими словами писав поет про Петра І і про Катерину II, що „доконала вдову сиротину" [Україну].

А може „інтернаціоналізм" бачив Комишанченко в оцьому місці поеми „Кавказ", де Шевченко згадує свого „незабутого приятеля" Якова де Бальмена, який „не за Україну, а за її ката" пролив кров та „випив з московської чаші московську отруту"...

Праця М. Комишанченка написана українською мовою та вона служить Москві, бо увесь час, де тільки може, підкреслює, як то російські демократи й революціонери так вияснювали Шевченкові твори, що ніби український поет нічого більше не бажав для України, як тільки того, щоб вона була під московським караулом.

Комишанченко знає дуже добре, як ставився Шевченко до Богдана Хмельницького за його Переяслав, але він не може про це писати, ані не може писати про тих критиків, які про це писали. Та треба признати, що Комишанченко не робить того, що зробив І. Пільгук в книжечці „Т. Шевченко — поборник дружби російського і українського народів". Пільгук дослівно написав:

„В постаті Богдана Хмельницького Шевченко бачив втілення мудрости і національної гідности політика, який здійснював виплекані народом ідеї дружби рівного з рівним" (ст. 12). Вистачить прочитати „Розриту могилу", „Стоїть в селі Суботові" та „Осія. Глава XIV", щоб побачити, як підсовєтські українські автори споторюють та фальсифікують творчість Т. Шевченка, як використовують спадщину українського поета для більшої слави Москви, як роблять з автора поеми „Сон" (У всякого своя доля) російського патріота та соціяліста. Ось А. Луначарський написав: „Великий Шевченко тим, що він поет української нації, а ще більше тим, що він поет народний, а над усе тим, що він поет глибоко революційний і духом своїм соціялістичний" (388).

Комишанченко твердить на кінці своєї праці, що марксистські критики „змогли дати справді наукову оцінку життю та діяльності безсмертного Кобзаря". Та до цих слів треба б додати, що це комуністична наукова оцінка, яка фальшує і споторює та одночасно нарікає, що це роблять буржуазні націоналісти...

Юліян Баранюк переобраний...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Комісії Володимир Шпирка закінчив свій звіт внесенням на уділення Управі абсолюторії, що одобрено одноголосно.

Головна касирка УНСоюзу Уляна Дячук представила у своїй доповіді стан УНСоюзу в 1972 році та пляни на 1973-ій і дальші роки, підкреслюючи зокрема службу УНСоюзу своєму членству та українській спільноті. Зокрема торкнулася вона справи нового будинку УНСоюзу, виплат стипендій, допомог поводянам, дотації на Фонд Оборони Людських Прав і пожертв на українські цілі з Народного Фонду та успішної акції „Свободи" у збірці фондів на Центр Українських Студій в Гарварді. Обговорюючи пляни УНСоюзу, головна касирка вичислила публікації „Свободи", які підготовляються до друку, та порушила справу дальшої піддержки УККА централею і Відділами УНСоюзу. Заступник гол. предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан закликав використати в організаційній праці великий вклад УНСоюз у всі ділянки українського життя та подав огляд кляс забезпечення в УНСоюзі, спиняючись зокрема на плянованих нових грамотах, що мають в короткі бути впроваджені. Він теж звернув увагу на обов'язки Окружних Комітетів і головні напрямні їхньої праці в ділянці організаційній та громадській. Асистент керівника організаційного відділу і головний радний Степан Гавриш поінформував про стан членської кампанії цілого УНСоюзу та досягнення Округи, висловлюючи признання наступним відділам та їхнім секретарям за кращі успіхи у членській кампанії 1972 року: 340 — секретар пастор Андрій Давидюк, 14 — Михайло Отрок, 133 — Ярослав Леськів, 371 — Юліян Баранюк, 76 — Мирослав Демчук, 234 — Іван Іваник, 43 — Володимир Сиваник і 142 — Мирослав Маркович. Він закликав Відділи Округи виконати квоту 260 членів у 1973 році, стараючись присднувати по 22 нових членів, тобто по одному членові від кожного Відділу місячно. Вкінці він спільно з приявними членами Екзекутиви вручив плякети новим членам Клюбу Заслужених Союзовців Ярославові Леськову і пасторові Андрієві Давидюкові (за неприявного відібрав її Петро Фурман) та зірку за 1972 рік довголітньому членові Клюбу Михайлові Отрокові.

В дискусії та точці внесків забирали слово: Володимир Боярський, Мирослав Демчук, Іван Іваник і вкінці Володимир Роговський, який обіцяв від імені Відділів докласти старань, щоб у декаді УНСоюзу в Нюарку приєднати 300 нових членів. Відповідали на запити всі три представники з централі, після чого переобраний голова Юліян Баранюк подякував за довіря і вибір, та запросив учасників нарад на перекуску, в часі якої ще довго велися розмови на тему забезпеченевої та громадської діяльности УНСоюзу.

МОЛОДИЙ ПЕРЕКЛАДАЧ В АРГЕНТИНІ

Народжений в 1955 р. в Аргентині Микола Шафовал закінчив середню освіту й розпочав студії з економіки в Буенос Айресі. Одночасно він виявляє себе, як поет та перекладач поезії й прози з української мови на еспанську, французьку й англійську. Останні його перекладні праці були присвячені підпільному поетові з України під псевдонімом Василь Невідомий, твори якого в еспанському перекладі М. Шафовала були друковані на сторінках газети „Українське Слово" в Буенос Айресі. Він співпрацює також у журналі АБН в Аргентині „Резістенсія і Ліберасіон", під редакцією Мартінеса Кодо, автора англомовної історії УПА під наг. „За залізною заслоною".

УСІ придбав дім у Ню Йорку

УСІ — Український Соціологічний Інститут у Ню Йорку набув на власність 6-поверховий будинок при 231 East 14th Street, New York, N.Y. 10003, поміж Другою і Третьою Евенями.

Завданням УСІ — наукове досліджування різних аспектів суспільного життя українців на поселеннях. Новонабута посілість має служити назначеним цілям.

Будинок (26 х 90 стіп), вповні огнетривалий, зі залізобетоновими стелями й віндою, призначений в першу чергу на приміщення головного архіву й бібліотеки, зокрема про наші поселення в світі, з відділами для поодиноких студійних груп та залями для семінарійних праць.

Закупівлю здійснено заходами голови Фінансової Ради УСІ Маріяна Коця та завдяки фінансуванню Федеральних Кредитівок „Самопоміч" в Джерзі Сіті й „Православної Кредитівки" під проводом Андрія Залізка, в Ню Йорку. Контракт закупівлі підписали 3-го березня 1973 року інж. А. М. Мілянич, президент, й Ігор М. Гурин, представник Наукової Ради УСІ.

Безкоштовно правно оформив купно адв. Іван Флис, посередничала в закупі українська фірма „Джеміні".

Н.Н.

В СССР продукуватимуть „лінгафони", але в 1977 р.

Широко розповсюджені в ЗСА й ін. країнах Заходу апарати під назвою „Лінгафони" — записані на магнетичну стрічку слова, вирази, зразки з чужої мови, яку вивчають студенти, — будуть продукувати також у СССР, але тільки з 1976-77 року. Про це повідомила „Комсомольская правда" з 4-го березня, додаючи, що з допомогою апаратів „лінгафонів" можна вивчати чужі мови будь-де, „провадити лекції в будь-якому приміщенні". Удосконалені „лінгафони" дають змогу викладачеві мови говорити окремо з кожним студентом через встановлені перед студентами мікрофони, і активно керувати вивченням мови.

На Заході використовуються вже десятки років багато різних типів такої апаратури. Її широко застосовують, наприклад, для вивчення української, англійської, еспанської та ін. мов у Менор Джуніор Коледжі біля Філядельфії. У Канаді знайшли приміння в багатьох середніх школах та на різних Курсах Українознавства записані на магнетофонну стрічку лекції з української мови.

ВИСТАВА БЕЗ НАЗВИ

„Понад 700 колгоспників і членів їх сімей з віддаленого куточка західньоукраїнського Полісся — Дубровицького району, побували на виставі Ровенського обласного музично-драматичного театру". Колгоспники приїздили до Рівного окремим поїздом. Перед початком вистави якийсь ударник В. Петрухін „побажав їм великих успіхів у вирішальному році п'ятирічки". Київська „Культура і життя" з 15 лютого згадала у вістці „Всім колгоспам у театр", що „міцні зв'язки театру з трудівниками села Поліського краю стали традиційними".

Не назвала газета лише вистави, яку забажали дивитись колгоспники. Якщо вистава про Леніна і т. п. — то їх привезли силою; якщо ж це була вистава типу „Наталки Полтавки" чи ін. твору української клясики — то не назвали тому, що це не вигідне комуністичній цензурі.

Ліві терористи в Аргентині схопили видавця, змусили надрукувати заяву

Буенос Айрес. — Серія нападів лівих терористів з так зв. Народної Революційної Армії поповнилась найновішим злочином: вони викрали власника газетного видавництва Гектора Рікардо Ґарсію і змусили його надрукувати в газеті „Кроніка" заяву. Терористи пообіцяли звільнити закладника через 2 години після того, як їх оголошення буде надруковане в пресі, і врешті-решт звільнили Ґарсію через яких 5 годин. Викрадення мало суто політичний характер, бо сталося за три дні перед виборами, призначеними на цю неділю, з метою замінити семирічний військовий режим в Аргентині вибраним цивільним урядом. У видаваній Ґарсією „Кроніці" на першій сторінці в заяві так зв. Народної Революційної Армії сказано, що вона є проти виборів, бо вони не дадуть нічого „для національного і соціяльного визволення", за яке треба змагатися „із зброєю в руках". Шестеро членів Народної Революційної Армії, між якими були дві жінки, змусили редакцію опублікувати заяву, хоча уряд заборонив публікацію будь-яких повідомлень тієї підпільної групи після того, як минулого серпня було вбито 16 ув'язнених членів НРАрмії за спробу втечі із в'язниці. Кілька днів тому терористи з НРАрмії вбили під час перестрілки трьох поліцаїв у містечку Ля Паз, а ще раніше — напали на військову базу в Кордобі, за 400 миль від Буенос Айресу, й захопили чимало зброї. У вимушено надрукованій заяві в газеті „Кроніка" сказано, що треба збройно боротися проти „генералів та експлуататорів".

ДВОХ ДОБРОВІЛЬНИХ ПОЖЕЖНИКІВ У НЮ ДЖЕРЗІ будуть судити за підпали, які вони робили самі після відвідов різних „салунів". Один із них на прізвище Олсен ствердив, що він дійсно підпалив старий дім у Спрінґ Лейк, але з дозволу його власника — для тренування в гашенні пожежі. Олсен зробив два підпали. Якщо його визнають винним, то потрапить на понад 20 років до в'язниці.

ПІТТСБУРҐ і ЗАХ. ПЕНСИЛЬВЕНІЯ!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ ПІТТСБУРҐУ і ЗАХІДНОЇ ПЕНСИЛЬВЕНІЇ

повідомляє, що

в неділю, 25-го березня 1973 року
о год. 3-ій по пол.
в залі HILTON HOTEL
Common Pl. & Liberty Avenue, Pittsburgh, Pa.

— відбудуться —

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ

в яких обов'язані взяти участь усі члени Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, Відділові Делеґати та Урядники таких Відділів УНС:

24, 41, 53, 56, 63, 91, 96, 109, 113, 120, 126, 132, 161, 264, 276, 296, 329, 338 і 481.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Відкриття;
2. Відчитання протоколу з попередніх Зборів;
3. Вибір Президії для переведення Зборів;
4. Звіти Урядників Окружного Комітету;
5. Питання й дискусії над звітами;
6. Уділення вотуму довір'я;
7. Вибір Окружної Управи і Контр. Комісії;
8. Плян праці Округи на 1973 рік;
9. Доповіді Головних Урядовців;
10. Дискусія та ухвали;
11. Закриття зборів.

На Зборах будуть приявними:

УЛЯНА ДЯЧУК, головний касир;
СТЕПАН ГАВРИШ, гол. радний і обласний організатор;
АНДРІЙ ДЖУЛА, головний радний.

За Окружний Комітет:
Карло Сачко, гол. Петро Кочірка, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ й ОКОЛИЦЯ!

В п'ятницю, 16-го березня 1973 року
о годині 7-ій вечора
в приміщенні
Українського Народного Дому
при Fleet & Oakland Ave., Jersey City, N.J.

— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУГИ

в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядовці і конвенційні Делеґати наступних Відділів:

з Джерзі Сіті: 25, 70, 170, 171, 196, 270, 275, 286 і 287; з Байон: 213 і 281.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Звіт з діяльности Окружної Управи;
2. Вибір нової Окружної Управи й Контрольної Комісії;
3. Обговорення пляну організаційної праці;
4. Обговорення відзначення 80-річчя „Свободи";
5. Доповіді головних урядовців;
6. Різне.

В зборах візьмуть участь:

ГОЛОВНІ УРЯДОВЦІ з канцелярії УНСоюзу та СТЕПАН ГАВРИШ, гол. радний і обласний організатор.

ЗА УПРАВУ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ:
Мирон Сірий, гол. Дмитро Дидик, секр.

БІЛОРУСЬ „ЗОБОВ'ЯЗУЄТЬСЯ" ПЕРЕВИКОНАТИ ПЛЯНИ

Мінськ. — За повідомленням совєтської преси, Білоруська ССР зобов'язалася виповнити господарський плян 1973 року в промисловості вже на день 26 грудня 1973 року, а одночасно „перевиконати плян" додатковим виробництвом на загальну суму 257 мил. рублів. Сільське господарство Білорусі має також „перевиконати пляни", збільшуючи збір зерна від посівного гектара. Такі ж зобов'язання прийняли на себе і інші галузі білоруської промисловості. За совєтським звичаєм, Білорусь „змагається" щодо виконання плянів з Литвою.

Совєтський Союз розпочав будову другого літаконосця

Вашингтон. — З різних джерел стало відомо, що СССР закінчив будову свого першого корабля-літаконосця і почав будувати другий корабель такого ж типу. Перший совєтський літаконосець під назвою „Киев" вже спущений на воду в чорноморському порті Миколаєві, в Україні, і на цих же доках розпочалася будова другого подібного літаконосця. СССР вже має два військові кораблі — носії гелікоптерів, „Москву" і „Ленінград", але, як писав головнокомандувач совєтською фльотою адмірал Горшков, для поширення політичних впливів у далеких просторах необхідно мати морські пливучі бази для літаків. Американські фахівці-дослідники звернули увагу на те, що в СССР вперше відбулося підвищення офіцерів морських повітряних сил до ранги маршалів авіяції. На носії гелікоптерів „Москва" розпочалися випробування невеликих джетових літаків, які підіймаються майже вертикально вгору. Совєтський літаконосець „Киев", за неповними даними, має бути 900 футів довжини, його площадка для літаків — 600 футів довжини, корабель належить до кляси 45 000 тонн і він зможе взяти на поклад 30-40 літаків та від 30 до 40 великих гелікоптерів. ЗСА мають тепер 14 бойових літаконосців. У середньому кожний із них може брати на поклад від 60 до 70 літаків, які запускаються в повітря з допомогою катапульти. На совєтських літаконосцях такої катапульти, здається, не буде, бо СССР ще з 1967 р. провадив випробування літаків, які злітають вгору майже вертикально. Такі джетові літаки можуть розвивати, як припускають, швидкість до 600 миль на годину, але можуть оперувати тільки в радіюсі 350 миль від своєї пливучої бази.

Пассейк, Кліфтон, Патерсон, Ратефорд і округа!

В суботу, 17-го березня 1973 року
о год. 6-ій вечора
в приміщенні Української Централі
при 240 Гоуп Аве. в Пассейку, Н. Дж.

— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

до обов'язкової участи в яких запрошені усі члени Окружної Управи та урядовці і делеґати Відділів, які належать до Округи, а саме:

42 і 97 в Пассейку, 64 в Патерсоні, 134 в Ратерфорді і 394 в Магва.

НА ПОРЯДКУ ЗБОРІВ:

1. Відкриття і схваленя порядку нарад;
2. Вибір Президії;
3. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів;
4. Звіти Управи і Контрольної Комісії;
5. Дискусія над звітами;
6. Уділення абсолюторії уступаючій Управі;
7. Організаційні доповіді репрезентантів Головної Канцелярії;
8. Вибір нової Управи;
9. Плян праці;
10. Внесення і побажання;
11. Закриття.

В зборах візьмуть участь:

ЙОСИП ЛИСОГІР — головний предсідник;
УЛЯНА ДЯЧУК — головний касир;
СТЕПАН ГАВРИШ — асистент керівника організаційного Відділу.

На збори запрошуємо також усіх Членів вище згаданих Відділів.

Після зборів відбудеться ПЕРЕКУСКА.

За Управу Окружного Комітету:
Іван Хомко (голова) Василь Марущак (секретар)

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Округи Балтимор, Вашингтон і Річмонд, Ва.

повідомляє, що

в неділю, 18-го березня 1973 року
в приміщенні дому „Самопомочі"
при 239 So. Broadway в Балтиморі

— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

До участи в зборах запрошується всіх відділових урядовців і конвенційних делеґатів Відділів з таких місцевостей:

Річмонд — 34, Вашінґтон — 15, Балтимор — 148, 320 і 337, Куртис Бей — 55, 81 і 290, Берлін — 260.

У ЗБОРАХ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ:

ЯРОСЛАВ ПАДОХ, головний секретар
СТЕПАН ГАВРИШ, головний радний і обласний організатор.

На Зборах буде обговорено весняна кампанія і схвалений плян праці на цілий 1973 передконвенційний рік.

До участи в ньому запрошується Відділових урядовців та всіх охочих працювати для УНСоюзу. Участь секретарів і конвенційних делеґатів в Зборах обов'язкова!

Початок: 4-та година по полудні.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Емануїл Притула, гол. Михайло Хома, секр.

Український Народний Союз

— проголошує —

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ на академічний рік 1973-74

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визначних коледжів та університетів, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі їх студійних досягнень (поступу в науці), потреби фінансової допомоги та активности в громадському та зокрема студентському житті.

Подання слід вносити до 31-го березня 1973 року на окремих друках, по які слід звертатися на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

влаштовує

ВОСЬМІ КРАЙОВІ КРУГОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

в П'ЯТНИЦЮ і СУБОТУ
25 і 26-го травня 1973 р.
Fair Oaks Lanes
Ambridge Avenue
Fair Oaks, Pa. 15003
Тел. (412) 266-9915

В турнірі можуть брати участь лише члени УНСоюзу.

Турнір є під зарядом ABC і WIBC moral sanction.

Ґарантовані нагороди на розгри чоловічих і жіночих дружин:

Чоловіча дружина
$500 1-ше місце — $300 2-ге місце
Жіноча дружина
$200 1-ше місце — $100 2-ге місце

- Доблі, сінґлі і дружини: субота, 26 травня 1973 року.
- Передбачується щонайменше одна нагорода на кожних 10 зголошень в кожній грі.
- Реченець зголошень — 29-го квітня 1973 року.
- Нагороди будуть роздані 26 травня 1973 року під час бенкету.
- Шліть завчасу свої замовлення на бенкет.

БЕНКЕТ

відбудеться в
ALIQUIPPA UNA HOME
Brodhead Rt., ALIQUIPPA, Pa.
год. 7-ма вечора

Запрошуємо до участи всі Союзові Відділи в ЗСА і Канаді.

Зголошення та за дальшими інформаціями пишіть до:

Stanley Prokopovych
95 Anthony Wayne Terr., Baden, Pa. 15005
Tel. (412) 869-2389

Ukrainian National Association
81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Tel. (201) 435-8740

ТАРЗАН, Ч. 6899. Урурці теж не мають багато терпцю

Шпигун, що я його післав до оселі вождя Міті, знає щось краще, аніж приносити мені фальшиві інформації.

Мої урурські приятелі не є такими тупими, за яких ти їх уважаєш. Вони знали, що ти післав його. Коли він завдавав забагато запитів, то вони оповіли йому смішні історії... про отримування золота, що вони його приносили до твоєї купецької станиці, від великих павукових мавп, що ходять, як люди... і він повірив їм!

Тарзан сказав, щоб ми скрилися і ждали. Але я думаю, що настала пора — вбивати тих чужинців із крісами!